Torstai 21. lokakuuta 2021

P9_TA(2021)0438

Pandoran papereiden vaikutukset rahanpesun, veropetosten ja veronkierron torjuntaan

Euroopan parlamentin päätöslauselma 21. lokakuuta 2021 Pandoran papereiden vaikutuksista rahanpesun, veropetosten ja veronkierron torjuntaan (2021/2922(RSP))

(2022/C 184/10)

Euroopan parlamentti, joka

— ottaa huomioon 8. lokakuuta 2021 hyväksytyn Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) ja G20-ryhmän veropohjan rapautumista ja voitonsiirtoja koskevan osallistavan kehyksen lausunnon kahden pilarin ratkaisusta talouden digitalisoinnista aiheutuviin verohaasteisiin vastaamiseksi,

— ottaa huomioon 19. huhtikuuta 2018 antamansa päätöslauselman tutkivien journalistien suojelusta Euroopassa: slovakialaisen toimittajan Ján Kuciakin ja Martina Kušnírován tapaus ([1]),

— ottaa huomioon 25. marraskuuta 2015 antamansa päätöslauselman veropäätöksistä ja muista luonteeltaan tai vaikutuksiltaan samankaltaisista toimenpiteistä ([2]) (TAXE-valiokunnan päätöslauselma),

— ottaa huomioon 6. heinäkuuta 2016 antamansa päätöslauselman veropäätöksistä ja muista luonteeltaan tai vaikutuksiltaan samankaltaisista toimenpiteistä ([3]) (TAX2-valiokunnan päätöslauselma),

— ottaa huomioon 13. joulukuuta 2017 antamansa suosituksen neuvostolle ja komissiolle rahanpesua, veronkiertoa ja veropetoksia käsittelevän tutkinnan johdosta ([4]) (PANA-valiokunnan suositus),

— ottaa huomioon 26. maaliskuuta 2019 antamansa päätöslauselman talousrikoksista, veropetoksista ja veronkierrosta ([5]) (TAX3-valiokunnan päätöslauselma),

— ottaa huomioon 18. joulukuuta 2019 antamansa päätöslauselman oikeusvaltioperiaatteen toteutumisesta Maltalla Daphne Caruana Galizian murhasta äskettäin selvinneiden seikkojen valossa ([6]),

— ottaa huomioon 7. toukokuuta 2020 annetun komission tiedonannon toimintasuunnitelmasta rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevaa kokonaisvaltaista unionin toimintapolitiikkaa varten (C(2020)2800),

— ottaa huomioon 10. heinäkuuta 2020 antamansa päätöslauselman rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevasta kokonaisvaltaisesta unionin toimintapolitiikasta – komission toimintasuunnitelma ja muu viimeaikainen kehitys ([7]),

— ottaa huomioon 14. lokakuuta 2020 hyväksytyt OECD:n ja G20-ryhmän osallistavan kehyksen raportit ensimmäisen ja toisen pilarin suunnitelmista sekä OECD:n ehdotuksista tekemien taloudellisen analyysin ja vaikutustenarvioinnin tulokset,

— ottaa huomioon 21. tammikuuta 2021 antamansa päätöslauselman EU:n veroparatiiseja koskevan luettelon uudistamisesta ([8]),

— ottaa huomioon 26. tammikuuta 2021 annetun tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen nro 03/2021 ”Verotietojen vaihto EU:ssa: vankka perusta, mutta toteuttamisessa puutteita”,

([1]) EUVL C 390, 18.11.2019, s. 111.
([2]) EUVL C 366, 27.10.2017, s. 51.
([3]) EUVL C 101, 16.3.2018, s. 79.
([4]) EUVL C 369, 11.10.2018, s. 132.
([5]) EUVL C 108, 26.3.2021, s. 8.
([6]) EUVL C 255, 29.6.2021, s. 22.
([7]) EUVL C 371, 15.9.2021, s. 92.
([8]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2021)0022.

Torstai 21. lokakuuta 2021

— ottaa huomioon 28. kesäkuuta 2021 annetun tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen nro 13/2021 ”EU:n toimet rahanpesun torjumiseksi pankkisektorilla ovat hajanaisia ja täytäntöönpano on riittämätöntä”,

— ottaa huomioon 18. toukokuuta 2021 annetun komission tiedonannon ”2000-luvun yritysverotus” (COM(2021)0251),

— ottaa huomioon komission 20. heinäkuuta 2021 esittämän lainsäädäntöpaketin rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien EU:n sääntöjen vahvistamiseksi,

— ottaa huomioon 16. syyskuuta 2021 antamansa päätöslauselman verotietojen vaihtoa koskevien EU:n vaatimusten täytäntöönpanosta: edistyminen, saadut kokemukset ja esteet ([9]),

— ottaa huomioon 7. lokakuuta 2021 antamansa päätöslauselman haitallisia verokäytäntöjä koskevan EU:n politiikan uudistamisesta (käytännesääntötyöryhmän uudistaminen mukaan luettuna) ([10]),

— ottaa huomioon työjärjestyksen 132 artiklan 2 ja 4 kohdan,

A. ottaa huomioon, että Pandoran papereissa on kyse valtavasta, kooltaan ennennäkemättömästä tietovuodosta, jossa dokumentoidaan rahoitussalaisuusalueille perustettujen yhtiöiden tosiasialliset omistajat ja edunsaajat; ottaa huomioon, että tutkivien journalistien kansainvälinen yhteenliittymä (ICIJ) alkoi julkaista Pandoran papereita 3. lokakuuta 2021;

B. toteaa, että ICIJ:lle vuodettiin 2,94 teratavua dataa ja nämä tiedot jaettiin mediakumppaneille ympäri maailmaa; toteaa, että osa tietoaineistosta on peräisin 1970-luvulta mutta suurin osa ICIJ:n tarkastelemista tapauksista ajoittui vuosille 1996–2020; huomauttaa, että uusi tietovuoto koskee tietojen mukaan yli 330:tä poliitikkoa ja viranhaltijaa lähes 100 maasta ja että heidän joukossaan on 35 nykyistä tai entistä valtion- ja hallituksen johtajaa;

C. ottaa huomioon, että Pandoran paperit paljastavat, miten varakkaat yksityishenkilöt, kuten poliitikot, rikolliset, viranhaltijat ja julkisuuden henkilöt, saavat apua välittäjiltä, kuten pankeilta, kirjanpitäjiltä ja asianajotoimistoilta, sellaisten monimutkaisten yhtiörakenteiden suunnittelussa, jotka rekisteröidään rahoitussalaisuusalueille tai veroparatiiseihin tiiviissä yhteistyössä ammattimaisten offshore-palveluntarjoajien kanssa, suojatakseen tulonsa ja varallisuutensa oikeudenmukaiselta verotukselta ja tarkastelulta;

D. ottaa huomioon, että Pandoran paperit -tietovuoto on viimeisin merkittävä tietovuoto, jossa on tuotu päivänvaloon offshore-finanssimaailman sisäiset toimintatavat, ja että sitä edelsivät Lux Leaks vuonna 2014, Swiss Leaks vuonna 2015, Panaman paperit vuonna 2016, Paratiisin paperit vuonna 2017, Mauritius Leaks vuonna 2019, Luanda Leaks ja Pankkien paperit (FinCEN) vuonna 2020 sekä Lux Letters vuonna 2021;

E. toteaa, että Pandoran paperit tuovat esille tosiasiallista omistajuutta koskevien tietojen keskeisen roolin tuettaessa rahanpesun ja muiden talousrikosten torjuntaa sekä sen, että tietojen julkista saatavuutta ja tarkkuutta on kiireesti parannettava;

F. huomauttaa, että Pandoran papereissa kuvattuihin toimiin kuuluu pöytälaatikkoyhtiöiden, säätiöiden ja trustien perustaminen seuraaviin tarkoituksiin: kiinteistöjen, huvijahtien, yksityiskoneiden ja henkivakuutusten ostaminen nimettömänä, investointien tekeminen ja rahan siirtäminen pankkitilien välillä sekä talousrikosten, mukaan lukien rahanpesu, toteuttaminen;

G. toteaa, että kaikki Pandoran papereissa kuvatut toimet eivät ole sinänsä laittomia mutta usein niilläkin vältellään veroja ja käytetään väärin yrityssalaisuutta;

H. huomauttaa, että veroviranomaisten kerrotaan perineen takaisin yli miljardi euroa Panaman papereiden paljastusten jälkeen ([11]);

I. ottaa huomioon, että voittojen siirtämisestä veroparatiiseihin aiheutuvat tappiot ovat varovaisimmankin laskutavan mukaan EU:ssa suuremmat kuin missään muualla maailmassa ja unionin arvioidaan menettävän yhtiöverotuloistaan noin 20 prosenttia joka vuosi;

([9]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2021)0392.
([10]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2021)0416.
([11]) International Consortium of Investigative Journalists, ”Panama Papers revenue recovery reaches $1,36 billion as investigations continue”, 6. huhtikuuta 2021.

J. ottaa huomioon, että vuosien 2008–2009 finanssikriisin ja useiden vilpillisiä verokäytäntöjä, aggressiivista verosuunnittelua, veronkiertoa ja rahanpesua koskevien paljastusten jälkeen G20-maat sopivat käsittelevänsä näitä kysymyksiä maailmanlaajuisesti OECD:n tasolla veropohjan rapautumista ja voitonsiirtoja (Base Erosion and Profit Shifting, BEPS) koskevassa hankkeessa, joka johti BEPS-toimintasuunnitelmaan;

K. ottaa huomioon, että asianmukainen kansainvälinen verolainsäädäntö on avainasemassa verovilppiin ja veronkiertoon liittyvien käytäntöjen estämisessä ja kehitettäessä oikeudenmukaista ja tehokasta verotusjärjestelmää, jolla puututaan epätasa-arvoon ja taataan varmuus ja vakaus, jotka ovat kilpailukyvyn ja yritysten, erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten), tasapuolisten toimintaedellytysten ennakkoehtoja;

L. toteaa, että EU:n veroalan seurantakeskuksen mukaan veroparatiiseissa säilytettävän rahoitusvarallisuuden määrä vuonna 2017 oli 7 900 miljardia euroa; huomauttaa, että tämä määrä vastaa 8:aa prosenttia maailman bruttokansantuotteesta (BKT); ottaa huomioon, että tämä aiheuttaa vuosittain noin 155 miljardin euron verotulojen menetykset koko maailmassa;

M. ottaa huomioon, että pelkästään yritysten veronkierron vuoksi menetettyjen EU:n verotulojen määrän arvioidaan olevan 50–70 miljardia euroa vuodessa ja että luku nousee lähes 190 miljardiin euroon, jos siihen sisällytetään muita tekijöitä, kuten erityiset verotusjärjestelyt ja veronkannon tehottomuus; ottaa huomioon, että EU:n veroalan seurantakeskuksen mukaan noin 11:tä prosenttia EU:n kokonaisnettovarallisuudesta, eli 2 300:aa miljardia euroa, pidetään offshore-keskuksissa;

N. ottaa huomioon, että Euroopan parlamentti on TAXE-, TAX2-, PANA- ja TAX3-valiokuntien päätöslauselmissa ja suosituksissa sekä viimeaikaisissa veroasioita käsittelevän alivaliokunnan (FISC) mietintöjen perusteella hyväksytyissä päätöslauselmissa toistuvasti kehottanut uudistamaan kansainvälistä yhtiöverojärjestelmää verovilpin ja veronkierron torjumiseksi;

O. ottaa huomioon, että Europolin mukaan 0,7–1,2 prosentin osuuden unionin BKT:sta on havaittu olevan yhteydessä epäilyttävään rahoitustoimintaan, kuten rahanpesuun, joka liittyy korruptioon, laittomaan asekauppaan, ihmiskauppaan, huumekauppaan, verovilppiin ja veropetoksiin, terrorismin rahoitukseen tai muuhun laittomaan toimintaan, joka vaikuttaa EU:n kansalaisten päivittäiseen elämään; ottaa huomioon, että Europolin lukujen mukaan vuonna 2019 tehdyistä 1,1 miljoonasta epäilyttävää toimintaa koskevasta ilmoituksesta vain 10 prosenttia johti viranomaisten lisätutkimuksiin (ja maiden välillä on suuria eroja);

P. ottaa huomioon, että rahanpesun laajuutta on vaikea arvioida, koska toiminta on luonteeltaan sellaista, että sitä ei paljasteta, ellei sitä havaita, mutta on selvää, että se lisääntyy maailmanlaajuisesti;

Q. ottaa huomioon, että YK:n huumeiden ja rikollisuuden torjunnasta vastaavan järjestön mukaan joka vuosi pestään rahamäärä, joka vastaa 2,7:ää prosenttia maailman vuotuisesta BKT:sta;

R. ottaa huomioon, että komissio on aloittanut rikkomusmenettelyjä suurinta osaa jäsenvaltioita vastaan, koska ne eivät ole saattaneet neljättä ja viidettä rahanpesudirektiiviä ([12]) asianmukaisesti osaksi kansallista lainsäädäntöään;

S. ottaa huomioon, että rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskeva unionin kehys kärsii noudattamisen valvontaan liittyvistä puutteista ja tehokkaan valvonnan puuttumisesta; ottaa huomioon, että kehystä on viime vuosina pyritty vahvistamaan peräkkäisillä lainsäädäntöuudistuksilla, jotta voitaisiin puuttua uusiin riskeihin ja puutteisiin;

T. toteaa, että EU on viimeksi kuluneen vuosikymmenen aikana hyväksynyt useita lainsäädäntöuudistuksia torjuakseen veronkiertoa ja talousrikoksia; toteaa, että näillä uudistuksilla on ollut myönteisiä vaikutuksia sisämarkkinoiden toimintaan ja jäsenvaltioiden veropohjan ja verotulojen turvaamiseen, jotka ovat edellytyksenä työpaikkojen luomiselle, kasvulle ja erityisesti EU:n talouden elpymiselle covid-19-pandemian jälkeen; toteaa, että hallinto-, oikeus- ja lainvalvontaviranomaisten välistä yhteistyötä EU:ssa on kuitenkin jatkuvasti tarpeen parantaa;

([12]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849, annettu 20. toukokuuta 2015, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen (EUVL L 141, 5.6.2015, s. 73); Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/843, annettu 30. toukokuuta 2018, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen annetun direktiivin (EU) 2015/849 muuttamisesta (EUVL L 156, 19.6.2018, s. 43).

Torstai 21. lokakuuta 2021

U. ottaa huomioon, että Euroopan syyttäjänvirasto, Euroopan petostentorjuntavirasto (OLAF), Europol, Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön virasto (Eurojust) ja kansalliset rahanpesun selvittelykeskukset tekevät korvaamatonta työtä rajatylittävien petosten, rahanpesun ja verovilpin havaitsemiseksi ja torjumiseksi; ottaa huomioon, että näissä toimistoissa ja virastoissa on jatkuva henkilöstövaje eikä niillä ole riittävästi taloudellisia resursseja, koska toinen budjettivallan käyttäjä neuvosto on haluton myöntämään riittävästi henkilöresursseja ja taloudellisia resursseja vuotuisessa talousarviomenettelyssä muun muassa siksi, että monivuotisen rahoituskehyksen henkilöstökehys on liian tiukka; katsoo, että neuvoston onkin erityisesti Pandoran papereiden vuoksi tarkistettava ja muutettava kantaansa vuoden 2022 talousarviota ja tulevia talousarvioita koskevaan vuotuiseen talousarviomenettelyyn edellä mainittujen elinten henkilöresurssien ja taloudellisten resurssien vahvistamiseksi;

Yleisiä näkökohtia

1. panee merkille, että tutkivien journalistien kansainvälinen yhteenliittymä (ICIJ) julkaisi 3. lokakuuta 2021 ”Pandoran paperit”; antaa tunnustusta ICIJ:n tutkimustyölle sen korvaamattomasta panoksesta salaisten offshore-käytäntöjen paljastamisessa ja yleisen tietoisuuden lisäämisessä asioista, joilla on selvästi yhteys yleiseen etuun;

2. korostaa kansainvälisen tutkivan journalismin ja väärinkäytösten paljastajien roolia sellaisten rikkomusten, korruption, järjestäytyneen rikollisuuden, rahanpesun ja väärinkäytösten paljastamisessa, joihin erityisesti poliittisesti vaikutusvaltaiset henkilöt ovat syyllistyneet; tähdentää tutkivan journalismin keskeistä merkitystä demokratian ja oikeusvaltion säilyttämisessä;

3. pitää tarpeellisena suojella tutkivan journalismin lähteiden, myös väärinkäytösten paljastajien, luottamuksellisuutta ja korostaa, että on tärkeää varmistaa yleiseen etuun perustuva puolustautumisoikeus sellaisille lähteille, joita uhkaavat oikeus- tai syytetoimet siksi, että he ovat paljastaneet tietoja, joihin liittyy selkeä yleinen etu; korostaa, että on tärkeää puolustaa toimittajien vapautta ottaa vastaan luottamuksellisia, salaisia ja rajoitettuja asiakirjoja, tietoaineistoja tai muuta aineistoa niiden alkuperästä riippumatta ja raportoida näistä yleistä etua koskevista kysymyksistä ilman kalliiden oikeustoimien tai rikossyytteen uhkaa, jos tutkivan journalismin rooli demokraattisen yhteiskunnan vahtikoirana halutaan turvata;

4. toteaa tässä yhteydessä jälleen, että tutkivaa journalismia on suojeltava strategisilta häirintätarkoituksessa nostetuilta kanteilta (nk. SLAPP-kanteet) sekä henkilökohtaiselta häirinnältä, pelottelulta ja henkeen kohdistuvilta uhkauksilta; katsoo, että tämän väärinkäytön lopettamiseksi tarvitaan kipeästi EU:n sitovia sääntöjä, jotka tarjoavat riippumattomille tiedotusvälineille ja toimittajille vankan ja johdonmukaisen suojan haitantekotarkoituksessa nostettuja kanteita vastaan, joiden tarkoituksena on vaientaa tai pelotella niitä EU:ssa; korostaa, että parlamentti laatii parhaillaan valiokunta-aloitteista mietintöä SLAPP-kanteista; suhtautuu myönteisesti siihen, että komissio valmistelee aloitetta, jolla torjutaan perusteettomien oikeudenkäyntien käynnistämistä toimittajia ja oikeuksien puolustajia vastaan;

5. panee merkille väärinkäytösten paljastajia koskevan direktiivin ([13]) hyväksymisen vuonna 2019 ja korostaa, että jäsenvaltioiden on saatettava direktiivi osaksi kansallista lainsäädäntöään vuoden 2021 loppuun mennessä;

6. pitää valitettavana, että viime vuosikymmenen aikana paljastuneista veroskandaaleista ja EU:ssa toteutetuista lainsäädäntöuudistuksista huolimatta Pandoran paperit paljastavat, että maailmanlaajuisesti edistyminen pyrkimyksissä heikentää yrityssalaisuutta ja suitsia veronkiertoa ja verovilppiä offshore-alueilla on ollut riittämätöntä; muistuttaa, että salaamalla yhtiön omistusrakenne piilotetaan henkilökohtaisia taloudellisia sidonnaisuuksia;

7. huomauttaa, että Pandoran paperit osoittavat, miten veroparatiisit ovat mukauttaneet haitallisia käytäntöjä uusiin standardeihin pysyäkseen houkuttelevina veronkiertotarkoituksiin; katsoo, että tällainen mukauttaminen johtaa kilpailuun alhaisimmasta verokannasta ja sellaisten uusien veroparatiisien jatkuvaan syntyyn, joilla on yhä houkuttelevampia järjestelyjä, jolloin taas muiden järjestelyjen houkuttelevuus heikkenee;

8. pitää valitettavana, että kansalaiset ja päättäjät joutuvat yhä turvautumaan tietovuotoihin saadakseen tietoa salaisista offshore-käytännöistä; kehottaa jäsenvaltioita edistymään tosiasiallista omistajuutta koskevien tietojen saattamisessa yleisön saataville ja kaikkien muiden asiaan liittyvien tietojen saattamisessa tapauksen mukaan parlamenttien ja toimivaltaisten viranomaisten, myös verohallintojen, saataville;

([13]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1937, annettu 23. lokakuuta 2019, unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta (EUVL L 305, 26.11.2019, s. 17).

9. huomauttaa, että Pandoran papereissa paljastunut salainen järjestelmä tahraa laillisesti toimivien yritysten maineen, lisää taloudellista ja sosiaalista eriarvoisuutta, vaikeuttaa julkisten palvelujen tehokasta tuottamista ja tuen antamista haavoittuvimmassa asemassa oleville, heikentää talouskehitystä, kun verotuloja jää saamatta, ja rapauttaa vakavasti kansalaisten luottamusta oikeusvaltioon sekä taloudelliseen ja demokraattiseen järjestelmäämme;

10. kehottaa jäsenvaltioiden toimivaltaisia viranomaisia, myös verohallintoja, analysoimaan ICIJ:n tietoaineistoja ja käynnistämään perusteellisen tutkinnan kaikista Pandoran papereissa paljastuneista väärinkäytöksistä, joihin niiden lainkäyttöalueet liittyvät, mukaan lukien kaikkien Pandoran papereissa mainittujen henkilöiden tarkastukset;

11. kehottaa komissiota tutkimaan Pandoran papereissa julki tulleet tiedot ja analysoimaan, onko EU:n tasolla aiheellista ryhtyä pidemmälle meneviin lainsäädäntötoimiin, ja myös, onko tarpeen toteuttaa täytäntöönpanotoimia nykyisen lainsäädännön suhteen, ja raportoimaan tuloksista parlamentille;

12. kehottaa Euroopan syyttäjänvirastoa arvioimaan, antavatko Pandoran papereissa paljastuneet tiedot aihetta erityistutkintaan sen toimeksiannon puitteissa;

13. pitää valitettavana, että Pandoran papereissa on mainittu myös eräitä poliitikkoja, joiden joukossa on EU:n korkean tason päättäjiä, ja kehottaa asianomaisten jäsenvaltioiden viranomaisia toteuttamaan aiheellisen tutkinnan mahdollisista väärinkäytöksistä; pahoittelee erityisesti, että Pandoran papereissa on mainittu sellaisia poliitikkoja kuin Tšekin pääministeri Andrej Babiš ja Kyproksen presidentti Nicos Anastasiades, joista kumpikin istuu Eurooppa-neuvostossa, ja heidän lisäkseen Alankomaiden valtiovarainministeri Wopke Hoekstra mutta myös Azerbaidžanin presidentti Ilham Alijev, Ison-Britannian entinen pääministeri Tony Blair, Montenegron presidentti Milo Đukanović ja entinen Maltan ministeri ja entinen komission jäsen John Dalli ja kerrottu heillä olevan yhteyksiä offshore-yhtiöihin;

14. korostaa, että on tärkeää turvata nuhteettomuuden, rehellisyyden ja vastuullisuuden tiukat vaatimukset EU:n viranhaltijoiden keskuudessa; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että niillä on käytössä sellaisia toimenpiteitä ja järjestelmiä, joilla vaaditaan virkamiehiä ilmoittamaan viranhoidon ulkopuolisista toiminnoistaan, töistään, sijoituksistaan, varoistaan ja saamistaan merkittävistä lahjoista tai eduista, joista voi aiheutua eturistiriita suhteessa heidän virkamiestehtäviinsä, kuten korruption vastaisessa Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksessa suositetaan; toteaa, että Euroopan parlamentin jäsenet antavat jo ilmoituksen taloudellisista sidonnaisuuksistaan; kehottaa erityisesti poliitikkoja ilmoittamaan vapaaehtoisesti kaikki omistuksensa pöytälaatikkoyhtiöissä, jos pakollisia toimenpiteitä ei ole olemassa; painottaa, että nämä ilmoitukset ovat luonteeltaan ennaltaehkäiseviä ja niiden tarkoituksena on edistää avoimuutta ja rehellisyyttä julkisessa elämässä eikä niitä pitäisi tulkita siten, että niillä leimattaisiin poliitikot osallisiksi rikolliseen toimintaan;

15. kehottaa jäsenvaltioita ja G20-ryhmän hallitustenväliseen foorumiin, osallistavaan kehykseen ja Yhdistyneisiin kansakuntiin kokoontuneita maailman johtajia toteuttamaan tehokkaita toimenpiteitä veroparatiisien ja niiden toimintamallin suitsimiseksi kieltämällä käytännössä pöytälaatikkoyhtiöt – eli yhtiöt, joilla ei ole taloudellista sisältöä vaan joiden yksinomaisena tarkoituksena on kiertää veroja tai muuta lainsäädäntöä – siten, että ne ottavat käyttöön erityisiä pakottavia avoimuutta ja liiketoimintaa koskevia kriteerejä, joilla estetään turvautumasta tällaisiin yhtiöihin, ja tekemällä muista rahoitussalaisuuden muodoista laittomia ja kehottaa niitä sopimaan vähimmäistason tosiasiallisesta yhteisöverokannasta ja ottamaan sen pikaisesti käyttöön sekä samalla laajentamaan entisestään ja parantamaan maailmanlaajuista automaattista ja pakollista tietojenvaihtoa kaikenlaisista yksityisistä omistuksista;

16. pitää myönteisenä, että 136 lainkäyttöaluetta, jotka ovat mukana OECD:n ja G20-ryhmän BEPS-toimenpiteitä koskevassa osallistavassa kehyksessä, allekirjoitti kahden pilarin ratkaisusta talouden digitalisaatiosta aiheutuvien verohaasteiden ratkaisemiseksi annetun lausunnon, ja toteaa niiden siten suostuneen kansainvälisten verosääntöjen perustavaa laatua olevaan uudistukseen;

17. huomauttaa, että kun sopimus on pantu täytäntöön, sillä varmistetaan voittojen ja verotusoikeuksien oikeudenmukaisempi jakautuminen maiden kesken suurimpien ja tuottoisimpien monikansallisten yhtiöiden suhteen, ja toteaa, että sillä otetaan käyttöön 15 prosentin tosiasiallinen maailmanlaajuinen vähimmäisyhteisöverokanta, jota sovelletaan yrityksiin, joiden vuosituotto ylittää 750 miljoonaa euroa;

18. muistuttaa monenvälisen toiminnan ja kansainvälisen koordinoinnin merkityksestä verovilpin, veronkierron ja aggressiivisen verosuunnittelun torjunnassa;

Torstai 21. lokakuuta 2021

19. kehottaa Roomassa 30. ja 31. lokakuuta 2021 kokoontuvia G20-ryhmän johtajia antamaan OECD:lle toimeksiannon käynnistää uusi maailmanlaajuinen aloite automaattisen tietojenvaihdon tarkistamiseksi ja rahanpesun torjuntaa koskevien normien täytäntöönpanon maailmanlaajuisen ohjauksen lujittamiseksi;

20. palauttaa mieliin verotuksen oikeudenmukaisuuden ja avoimuuden ja verotukseen liittyvän yhteistyön yleismaailmalliset periaatteet; kehottaa jälleen jäsenvaltioita yksinkertaistamaan verojärjestelmiään varmistaakseen oikeudenmukaisemman verotuksen, verotuksen oikeusvarmuuden ja reaalitalouteen tehtävät investoinnit ja helpottaakseen veroviranomaisiin kohdistuvia paineita, sillä nämä joutuvat käyttämään mittavia resursseja verovilpin ja veronkierron torjuntaan;

Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan täytäntöönpanon tilanne EU:ssa, yritysten avoimuusvaatimukset ja tietojenvaihto

21. huomauttaa, että yritysten lakisääteiset avoimuusvaatimukset kuuluvat jo nyt Euroopan unionissa korkeimpiin maailmassa; korostaa kuitenkin, että nämä vaatimukset ovat vielä riittämättömät, kun otetaan huomioon pääoman, henkilöiden ja varallisuuden kasvava liikkuvuus, digitaalisen rahoituksen nopea kehitys ja yhä kehittyneemmät keinot salata varojen omistus;

22. korostaa, että viidennellä rahanpesudirektiivillä velvoitetaan jäsenvaltiot erityisesti perustamaan tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevia rekistereitä kaikista EU:hun sijoittautuneista oikeushenkilöistä, myös trusteista, ja myönnetään yleisölle pääsy tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskeviin tietoihin useimpien yhtiörakenteiden kohdalla;

23. panee merkille, että EU tarkistaa jatkuvasti sääntöjään rahanpesun, rajatylittävien veropetosten, verovilpin ja veronkierron torjumiseksi, millä on myönteisiä vaikutuksia sisämarkkinoiden moitteettomaan toimintaan ja jäsenvaltioiden veropohjan ja verotulojen turvaamiseen, jotka ovat edellytyksenä työpaikkojen luomiselle, kasvulle ja erityisesti EU:n talouden elpymiselle covid-19-pandemian jälkeen;

24. korostaa, että jäsenvaltioiden on EU:n oikeuden nojalla edellytettävä, että rekistereissä olevat tiedot ovat riittävät, tarkat ja ajantasaiset, ja niiden on lisäksi otettava käyttöön tähän liittyviä todentamismekanismeja, mukaan lukien toimivaltaisten viranomaisten velvoite ilmoittaa eroavuuksista; korostaa tarvetta varmistaa, että jäsenvaltioiden toimivaltaisilla viranomaisilla on riittävät resurssit, jotta ne voivat todentaa rekistereissä olevat tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevat tiedot, ja että sovelletaan vaikuttavia, oikeasuhteisia ja varoittavia toimenpiteitä tai seuraamuksia tapauksissa, joissa oikeushenkilöt, trustit tai muunlaiset oikeudelliset järjestelyt eivät anna tosiasiallisista omistajista ja edunsaajista riittäviä, tarkkoja ja ajantasaisia tietoja;

25. kehottaa jälleen komissiota puuttumaan siihen, että kansallisissa rekistereissä ei ole riittäviä eikä tarkkoja tietoja, joiden avulla tosiasialliset omistajat ja edunsaajat voitaisiin määrittää etenkin tilanteissa, joissa käytetään pöytälaatikkoyhtiöiden verkostoa;

26. huomauttaa, että Pandoran paperit ovat tuoneet esille tarpeen ottaa käyttöön yhteenliitettyjä ja julkisesti käytettävissä olevia tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevia rekistereitä trusteista ja vastaavista järjestelyistä, kuten yhtiöistä, sekä niistä saatavat suuret hyödyt siinä, että toimittajilla ja kansalaisyhteiskunnalla on mahdollisuus tietojen lähempään tarkasteluun ja parempaan ristiintodentamiseen; pitää tärkeänä, että tällaisissa rekistereissä on yhdenmukaistettuja ja koneluettavia tietoja sekä hakutoimintoja;

27. on huolissaan, että kuten kansalaisyhteiskunta on dokumentoinut ([14]), vuoden kuluttua viidennen rahanpesudirektiivin täytäntöönpanon määräajasta yhdeksän maata ei ollut perustanut julkisia rekistereitä ja eräissä jäsenvaltioissa oli otettu käyttöön maantieteellisiä käyttörajoituksia EU:n sääntöjen vastaisesti; pitää myös valitettavana, että useimmat EU-maat näyttävät ottaneen käyttöön esteitä, kuten maksumuureja ja rekisteröinnin, jotka tosin ovat näennäisesti EU:n oikeuden mukaisia mutta joiden takia rekistereitä on vaikeampi käyttää; tukee komission pyrkimyksiä edistää viidennen rahanpesudirektiivin täysimääräistä saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä ja täytäntöönpanon valvontaa käynnistämällä rikkomusmenettelyjä;

28. pitää valitettavana, että tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevien rekisterien yhteenliittämisjärjestelmän (BORIS) käyttöönotto on viivästynyt teknisten vaikeuksien takia; muistuttaa komissiota ja jäsenvaltioita siitä, että tämä on viidennen rahanpesudirektiivin nojalla lakisääteinen velvoite ja että on ehdottoman välttämätöntä, että tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevat tiedot ovat rahanpesun selvittelykeskusten, lainvalvontaviranomaisten, ilmoitusvelvollisten ja suuren

([14]) Transparency International, "Access denied? Availability and accessibility of beneficial ownership data in the European Union", 26. toukokuuta 2021.

yleisön käytettävissä; pitää valitettavana, että eräät jäsenvaltiot pyrkivät heikentämään BORIS-järjestelmän tehokkuutta vielä ennen sen käyttöönottoa lykkäämällä kansallisten tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevien rekistereidensä perustamista ja saumatonta toimintaa, ja kehottaa kaikkia toimijoita puuttumaan kiireellisesti tähän viivästykseen;

29. huomauttaa, että jäsenvaltioiden avoimuustoimenpiteiden ja tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevien julkisten rekistereiden täytäntöönpanon nykyiset rajoitukset tulivat ilmi jo OpenLux-paljastuksissa; toteaa myös, että Pandoran papereissa paljastettiin henkilöitä, jotka kiertävät tosiasialliseen omistukseen liittyvää avoimuutta jäsenvaltioissa;

30. painottaa, että rekisteriin merkityn tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan olisi oltava kuka tahansa, joka viime kädessä omistaa oikeushenkilön tai käyttää siinä määräysvaltaa suoran tai välillisen omistuksen kautta;

31. korostaa, että EU:n rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan alan lainsäädännön saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä on monimutkaista ja se on toistaiseksi perustunut vähimmäistason yhdenmukaistamiseen; pitää valitettavana, että eräiltä jäsenvaltioilta puuttuu poliittista tahtoa saattaa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan alan lainsäädäntö asianmukaisesti osaksi kansallista lainsäädäntöä ja panna se täytäntöön; pitää valitettavana, että eräät jäsenvaltiot eivät noudattaneet kansallisen lainsäädännön osaksi saattamiselle sovittuja määräaikoja, jotka olivat viidennen rahanpesudirektiivin osalta 10. tammikuuta 2020, yhtiöiden ja muiden oikeushenkilöiden tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevien rekistereiden osalta 10. tammikuuta 2020 sekä trustien ja vastaavanlaisten oikeudellisten järjestelyjen osalta 10. maaliskuuta 2020;

32. suhtautuu tässä yhteydessä myönteisesti komission heinäkuussa 2021 ehdottamaan uuteen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevaan pakettiin, johon sisältyy tätä koskeva yhteinen säännöstö, ja erityisesti uusiin sääntöihin tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevasta avoimuudesta; odottaa mielenkiinnolla komission ehdotusten käsittelyä ja on edelleen sitoutunut parantamaan entisestään yritysten avoimuusvaatimuksia EU:ssa ja varmistamaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevan tehokkaan kehyksen;

33. on ilahtunut etenkin siitä, että komissio asetti EU:n ulkopuolisille oikeushenkilöille, jotka joko aloittavat liikesuhteen EU:hun sijoittautuneen ilmoitusvelvollisen kanssa tai hankkivat kiinteää omaisuutta unionissa, velvollisuuden rekisteröidä tosiasiallinen omistajansa ja edunsaajansa EU:n rekistereihin tällaisia toimenpiteitä koskevien parlamentin aiempien vaatimusten mukaisesti, jolloin järjestelmässä voidaan tukkia merkittävä porsaanreikä;

34. korostaa komission ehdotusta pyytää jäsenvaltioita antamaan toimivaltaisille viranomaisille pääsy olemassa oleviin kiinteistörekistereihin, jotta varmistetaan kiinteistön omistavan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön tunnistaminen hyvissä ajoin; pitää tätä ehdotusta myönteisenä ja sitoutuu työskentelemään tulevissa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevissa lainsäädäntömenettelyissä niin, että kiinteistöomistuksen avoimuutta voidaan edistää entisestään EU:ssa, sillä kyseessä on yhä houkutteleva hyödyke varakkaille yksityishenkilöille varallisuuden arvon salaamiseksi ja rikollisille laittomasta toiminnasta saadun hyödyn pesemiseksi;

35. suhtautuu myönteisesti myös komission ehdotukseen ottaa käyttöön EU:n laajuinen maksu- ja pankkitilitietoja sisältävien keskitettyjen automatisoitujen mekanismien yhteenliittäminen yhteisen yhteyspisteen kautta, jotta voidaan nopeuttaa lainvalvontaviranomaisten ja rahanpesun selvittelykeskusten pääsyä tutkinnan eri vaiheissa taloudellisiin tietoihin ja helpottaa rajatylittävää yhteistyötä tietosuojasääntöjä noudattaen;

36. suhtautuu myönteisesti komission ehdotukseen perustaa uusi eurooppalainen rahanpesuntorjuntaviranomainen, joka toimisi valittujen finanssialan ilmoitusvelvollisten ainoana valvojana ja EU:ssa toimivien rahanpesun selvittelykeskusten yhteisenä koordinointi- ja tukimekanismina; korostaa, että uudelle viranomaiselle olisi myönnettävä enemmän talousarviovaroja ja sille olisi annettava riittävästi resursseja, jotta se voi täyttää valvontatehtävänsä suhteessa finanssialan yhteisöihin ja harjoittaa muiden kuin finanssialan ilmoitusvelvollisten tehokasta valvontaa;

37. panee merkille, että uudelle viranomaiselle annetaan toimeksianto perustaa koordinointimekanismi rahanpesun selvittelykeskusten välille ja hallinnoida sitä; on tyytyväinen tähän kehitykseen ja toivoo, että uusi viranomainen on tärkeässä asemassa rahanpesun selvittelykeskusten välisen tietojenvaihdon ja yhteistyön parantamisessa;

Torstai 21. lokakuuta 2021

38. suhtautuu myönteisesti komission ehdotukseen ottaa EU:n tasolla käyttöön entistä yhdenmukaisempia tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien säännösten noudattamatta jättämisestä;

39. odottaa lisäksi, että komissio julkaisee pian ehdotuksensa, jolla pyritään torjumaan pöytälaatikkoyhtiöiden verotuksellista väärinkäyttöä; kehottaa komissiota olemaan rajoittumatta sisältövaatimuksiin sellaisina kuin ne nykyisin sisältyvät yhteistyöhaluttomia lainkäyttöalueita koskevaan EU:n luetteloon ja sen sijaan kehittämään todellista taloudellista sisältöä koskevia vahvoja ja progressiivisia vaatimuksia; korostaa, että näitä yhteisöjä käytetään usein rahan siirtämiseen matalan verotuksen lainkäyttöalueille verottamattomien osinko-, rojalti- tai korkomaksujen kautta;

40. pitää valitettavana, että kaikesta myönteisestä kehityksestä ja tulevista uudistuksista huolimatta jäsenvaltioissa on edelleen lainsäädännön porsaanreikiä sekä eroja ja epäjohdonmukaisuuksia täytäntöönpanokäytännöissä; korostaa lisäksi, että tietojenvaihdon eurooppalaisen kehyksen rajoitukset johtuvat osittain verohallintojen ja rahanpesun selvittelykeskusten resurssien puutteesta; toistaa, että hallinto-, oikeus- ja lainvalvontaviranomaisten välistä yhteistyötä EU:ssa on tarpeen parantaa;

41. kehottaa jäsenvaltioita ottamaan käyttöön riittävät resurssit tietojen käsittelemiseksi ja vaihtamiseksi rahanpesun selvittelykeskusten ja koko lainvalvontakehyksen kautta; kehottaa komissiota arvioimaan, onko rahanpesun selvittelykeskuksilla riittävästi resursseja rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaan liittyvien riskien tehokkaaseen käsittelyyn;

42. katsoo, että olisi harkittava lähemmin aloitteita, joilla voitaisiin valvoa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaan liittyvien toimien täytäntöönpanoa EU:n ja kansallisella tasolla, esimerkiksi lisäämällä Euroopan syyttäjänviraston toimivaltuuksia niin, että ne kattavat syytetoimet muista kuin EU:n talousarvioon liittyvistä rikoksista, lisäämällä Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) toimivaltuuksia ja vahvistamalla nykyisiä virastoja, kuten Europolia ja Eurojustia;

43. kehottaa Europolia tehostamaan yhteistyötään jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten kanssa verorikosten tutkinnan yhteydessä;

44. korostaa havaintoja ja suosituksia, jotka on esitetty tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksessa nro 13/2021, jonka mukaan ”EU:n toimet rahanpesun torjumiseksi pankkisektorilla ovat hajanaisia ja täytäntöönpano on riittämätöntä”; pitää valitettavana, että tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että rahanpesun estämiseksi ja terrorismin rahoituksen torjumiseksi tai havaittuihin riskeihin puuttumiseksi toteutettavissa toimissa on EU:n tasolla institutionaalista hajanaisuutta ja toimien koordinointi on heikkoa;

45. panee huolestuneena merkille, että komissio toimi hitaasti arvioidessaan direktiivien saattamista osaksi jäsenvaltioiden kansallista lainsäädäntöä, mikä johtui huonosta tiedonkulusta joidenkin jäsenvaltioiden taholta ja komission rajallisista resursseista;

46. pitää myönteisenä, että Euroopan pankkiviranomaisen (EPV) henkilöstö tutki perusteellisesti EU:n lainsäädännön mahdollisia rikkomisia, mutta pitää valitettavana prosessin liiallista viivästymistä; pitää valitettavana, että EPV ei ole käynnistänyt lisää tutkimuksia omasta aloitteestaan; pitää valitettavana, että komissiolla ei ole sisäisiä ohjeita EPV:lle esitettävän tutkintapyynnön käynnistämiseksi;

47. on erittäin huolestunut siitä, että tilintarkastustuomioistuin havaitsi näyttöä yrityksistä vaikuttaa EPV:n hallintoneuvostoon, joka oli mukana eräässä EU:n lainsäädännön rikkomista koskevaan tutkintaan liittyvässä käsittelyprosessissa; kehottaa EPV:tä estämään uudet yritykset vaikuttaa tutkintapaneelin jäseniin heidän käsittelyjensä aikana;

48. kehottaa komissiota, EPV:tä ja Euroopan keskuspankkia käsittelemään esiin tuotuja kysymyksiä ja tilintarkastustuomioistuimen suosituksia tilintarkastustuomioistuimen asettamassa määräajassa;

49. kehottaa jälleen jäsenvaltioita varmistamaan, että kaikki nykyiset järjestelyt, joissa kansalaisuuden tai oleskeluoikeuden saa sijoittamalla, ovat avoimia ja perustuvat selkeisiin sääntöihin; on huolissaan siitä, että kaikki nämä järjestelyt ovat saattaneet lisätä rahanpesun ja verovilpin uhkaa samalla, kun ne ovat heikentäneet Schengen-alueen ja euroalueen keskinäistä luottamusta ja eheyttä ja aiheuttaneet unionille ja sen jäsenvaltioille muita poliittisia, taloudellisia ja turvallisuuteen liittyviä riskejä; kehottaa komissiota esittämään ehdotuksia kansalaisuuden tai oleskeluoikeuden saamista sijoittamalla koskevien järjestelyjen sääntelystä mahdollisimman pian sen jälkeen, kun parlamentti on antanut suosituksensa;

50. kehottaa komissiota ottamaan huomioon Pandoran papereiden tiedot laadittaessa EU:n luetteloa suuririskisistä kolmansista maista, erityisesti lainkäyttöalueista, jotka toimivat yritysten perustamiskeskuksina ja helpottavat talousrikollisuutta; toistaa, että luetteloon olisi voitava sisällyttää kolmannet maat, jotka eivät tee yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevissa eurooppalaisissa korkean profiilin tutkimuksissa; korostaa, että kolmansia maita on arvioitava EU:ssa itsenäisesti ilman, että arviointiin puututaan geopoliittisin perustein, ja että tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevan avoimuuden olisi oltava näkyvästi esillä kriteerinä kolmansia maita arvioitaessa;

51. panee huolestuneena merkille, että paljastusten mukaan ilmoitusvelvolliset eivät välttämättä aina täytä tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta, kun on kyse poliittisesti vaikutusvaltaisista henkilöistä, heidän perheenjäsenistään ja heidän läheisistä yhtiökumppaneistaan; kehottaa komissiota arvioimaan, missä määrin poliittisesti vaikutusvaltaisten henkilöiden tunnistaminen ja tiukennetun asiakkaan tuntemisvelvollisuuden soveltaminen tosiasiallisesti toteutetaan, sekä arvioimaan ilmoitusvelvollisten tässä yhteydessä kohtaamia esteitä; korostaa, että on tärkeää kerätä tietoja siitä, missä määrin ilmoitusvelvolliset noudattavat sääntöjä;

52. panee merkille komission Euroopan neuvostolta pyytämän, meneillään olevan tutkimuksen, joka koskee neljännen rahanpesudirektiivin konkreettisen täytäntöönpanon ja tehokkaan soveltamisen arviointia EU:n jäsenvaltioissa; kehottaa komissiota julkaisemaan Euroopan neuvoston arviointiraportit jäsenvaltioista ja varmistamaan, että kansalaisjärjestöt otetaan mukaan arviointiprosessiin;

Tarvittavat toimet maailmanlaajuisella tasolla

53. tuomitsee sen, että jo aiemmin paljastuneiden tunnettujen veroparatiisien lisäksi eräistä Yhdysvaltojen osavaltioista, kuten Etelä-Dakota, Alaska, Wyoming, Delaware ja Nevada, on tullut rahoitus- ja yrityssalaisuuden keskuksia, kuten Pandoran paperit ovat paljastaneet; kehottaa Yhdysvaltojen liittovaltion ja osavaltioiden hallituksia toteuttamaan lisätoimia yritysten avoimuusvaatimusten tiukentamiseksi ja liittymään yhteiseen tietojenvaihtostandardiin (CRS), jolloin ne vaihtavat tietoja täysimääräisesti muiden maiden kanssa; muistuttaa, että EU:n luettelossa arvioidaan, onko lainkäyttöalueella vähintään ”suurelta osin kriteerien mukainen” -luokitus CRS:ssä verotusta koskevaa avoimuutta ja tietojenvaihtoa käsittelevän maailmanlaajuisen foorumin mukaan; kehottaa neuvostoa arvioimaan Yhdysvaltoja uudelleen EU:n luettelon yhteydessä kiinnittäen erityistä huomiota verotuksen avoimuutta koskeviin kriteereihin;

54. korostaa, että Yhdysvallat ei tällä hetkellä osallistu CRS:ään, joka on OECD:n vuonna 2014 maailmanlaajuisella tasolla kehittämä tietostandardi rahoitustilejä koskevaan automaattiseen tietojenvaihtoon veroviranomaisten välillä; toteaa siksi, että Yhdysvallat on kaukana muuta maailmaa jäljessä tietojenvaihtoa koskevissa yhteisissä standardeissa; toteaa, että Yhdysvallat oli johtavassa roolissa avoimuusvaatimusten edistämisessä, kun se antoi ulkomaisia tilejä koskevan verosäännösten noudattamislain (Foreign Account Tax Compliance Act, FATCA); pitää kuitenkin valitettavana, että laissa on rajoituksia, kun on kyse vastavuoroisuudesta ja sen sivuvaikutuksista nk. sattumanvaraisiin yhdysvaltalaisiin; pitää valitettavana, että Euroopan tasolla ei vielä ole löydetty kestävää ratkaisua; palauttaa mieliin, että CRS:ssä sen sijaan edellytetään täysin vastavuoroista tietojenvaihtoa rahoitustileistä CRS-sopimukseen osallistuvien lainkäyttöalueiden välillä; huomauttaakin, että Yhdysvalloista on tulossa merkittävä rahoitussalaisuuden mahdollistaja niille, jotka eivät ole Yhdysvaltojen kansalaisia, kahden pääasiallisen porsaanreiän kautta: tietoja vaihdetaan vain Yhdysvalloissa olevista varoista, eikä tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevia tietoja vaihdeta;

55. pitää myönteisenä, että Yhdysvalloissa äskettäin hyväksytyssä yritysten avoimuutta koskevassa laissa edellytetään, että jotkin osakeyhtiöt ja rajavastuuyhtiöt ilmoittavat tiedot tosiasiallisista omistajista ja edunsaajista lainvalvontaviranomaisille ja muille viranomaisille, joilla on rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaan liittyviä lakisääteisiä tehtäviä; huomauttaa kuitenkin, että uudella lainsäädännöllä ei pystytä varmistamaan yritysten täysimääräistä avoimuutta samaan tapaan kuin EU:n nykyisellä standardilla eikä se etenkään kata trusteja ja vastaavia järjestelyjä, jotka paljastuivat Pandoran papereissa;

56. suhtautuu myönteisesti myös Yhdysvalloissa ehdotettuun uusien viranomaisten perustamista yritysten rahanpesun ja turvallisuusriskien mahdollistamisen torjumiseksi koskevaan lakiin (nk. Enablers Act), joka on laadittu Pandoran papereiden seurauksena ja jolla velvoitettaisiin Yhdysvaltojen valtiovarainministeriö luomaan uusia huolellisuusvelvoitesääntöjä yhdysvaltalaisille välittäjille, jotka helpottavat ulkomaisten varojen virtaamista maahan;

57. huomauttaa, että Yhdysvalloissa järjestetään 9. ja 10. joulukuuta 2021 demokratiahuippukokous, joka sisältää korruption torjunnalle omistetun pilarin; kehottaa Yhdysvaltojen hallitusta käyttämään tätä tilaisuutta hyväkseen ja ilmoittamaan tulevista lisäuudistuksista, jotta varmistetaan, että Yhdysvaltoja ei enää käytetä laittomien varojen pesuun ja veronkierron mahdollistamiseen;

Torstai 21. lokakuuta 2021

58. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita aloittamaan uudet neuvottelut Yhdysvaltojen kanssa OECD:n puitteissa täyden vastavuoroisuuden aikaansaamiseksi yhteisesti sovitussa ja vahvemmassa CSR-kehyksessä; korostaa, että tämä johtaisi merkittävään edistykseen ja vähentäisi sääntöjen noudattamisesta rahoituslaitoksille aiheutuvia kustannuksia sekä vähentäisi merkittävästi rasittavaa byrokratiaa;

59. korostaa lisäksi, että kaikki jäsenvaltiot ovat sitoutuneet CRS:ään; panee merkille, että toisella hallinnollista yhteistyötä koskevalla direktiivillä (DAC2) on pantu täytäntöön CRS EU:n kanssa tapahtuvan tietojenvaihdon osalta vuodesta 2016; toistaa tässä yhteydessä suositukset, jotka se esitti 16. syyskuuta 2021 antamassaan päätöslauselmassa verotietojen vaihtoa koskevien EU:n vaatimusten täytäntöönpanosta: edistyminen, saadut kokemukset ja esteet; pitää erittäin valitettavana, että kaikki jäsenvaltiot – Suomea ja Ruotsia lukuun ottamatta – ovat evänneet parlamentilta pääsyn tietoihin, jotka ovat olennaisen tärkeitä DAC-direktiivin säännösten täytäntöönpanon arvioimiseksi; pitää valitettavana, että komissio ei myöntänyt parlamentille pääsyä hallussaan oleviin asiaa koskeviin tietoihin; toteaa, että tällainen kieltäytyminen ei ole sopusoinnussa avoimuuden ja yhteistyön lisäämistä veroasioissa koskevien kehotusten kanssa;

60. on sitä mieltä, että rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen vastaisen toimintaryhmän (FATF) vertaisarviointiprosessi on kattava väline sen arvioimiseksi, missä määrin FATF:n suositukset on pantu täytäntöön ja miten jokin maa on suoriutunut yleisesti rahanpesun torjunnan alalla;

61. kehottaa FATF:ää tekemään julkisesti saatavilla olevista tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien rekistereistä standardin noudattamista koskevan vaatimuksen oikeushenkilöiden avoimuutta ja tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevan suosituksen 24 meneillään olevassa tarkistuksessa sekä parantamaan tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan määritelmää mahdollisten porsaanreikien poistamiseksi, kieltämään haltijaosakkeet ja tiukentamaan nimellisiin osakkaisiin sovellettavia vaatimuksia sekä velvoittamaan sääntöjä noudattavat lainkäyttöalueet vaatimaan ulkomaisia yrityksiä, joilla on yhteyksiä maahan, noudattamaan samoja tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan julkistamista koskevia sääntöjä kuin kotimaiset yritykset;

62. kehottaa FATF:n jäseninä olevia EU:n jäsenvaltioita ja komissiota varmistamaan, että EU puhuu yhdellä äänellä maailmanlaajuisella tasolla rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevasta kehyksestä, ja edistämään edellä mainittuja uudistuksia, jotta voidaan luoda maailmanlaajuisesti tasapuoliset toimintaedellytykset ja kieltää tosiasiallisesti yritysten omistuksen salassapito, ja samalla edistämään vastuullisempaa ja avoimempaa kansainvälistä hallintokehystä rahanpesun torjunnan alalla;

63. kehottaa lisäksi komissiota ja FATF:n jäseninä olevia EU:n jäsenvaltioita arvioimaan ensi tilassa maita, joissa on yritysten perustamiskeskuksia ja joiden rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntajärjestelmässä on kansainvälisten elinten mukaan merkittävä määrä puutteita mutta joita FATF ei ole vielä tarkastellut, koska ne eivät ole täyttäneet FATF:n kansainvälisen yhteistyön tarkasteluryhmän (International Co-operation Review Group, ICRG) ensisijaisuuskriteerejä;

64. huomauttaa, että salaiset omistajat ovat offshore-yrityksiä käyttäen ostaneet yli 1 500 Yhdistyneessä kuningaskunnassa sijaitsevaa kiinteistöä, joiden arvo on arviolta yli neljä miljardia Englannin puntaa; toteaa, että Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus on sitoutunut hyväksymään vuonna 2018 annetun lakiesityksen, jolla otetaan käyttöön maassa kiinteistöjä omistavien ulkomaisten yhteisöjen tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskeva julkinen rekisteri;

65. korostaa, että Pandoran papereista on paljastunut, että Yhdistynyttä kuningaskuntaa käytetään edelleen sen kruunun alaisuuteen kuuluvien alueiden ja merentakaisten alueiden kautta veronkierron ja salaisten offshore-kauppojen keskuksena; kehottaa komissiota löytämään mahdollisia tapoja ja vastatoimenpiteitä, joilla voidaan varmistaa yhteistyö ja standardien yhdenmukaistaminen verotuksen ja rahanpesun torjunnan alalla, myös liittämällä finanssipalvelujen alalla tehtävät vastaavuuspäätökset verotuksen avoimuutta ja rahanpesun torjuntaa koskevien, EU:n standardeja vastaavien standardien hyväksymiseen;

Välittäjien sääntely

66. pitää valitettavana, että aiempien paljastusten jälkeen Pandoran paperit ovat paljastaneet, että 14 ammattimaista offshore-yrityspalveluntarjoajaa, joiden joukossa on asianajotoimistoja, veroneuvojia ja omaisuudenhoitajia, auttaa varakkaita yksityishenkilöitä sellaisten yhtiörakenteiden perustamisessa, joiden avulla he voivat suojata varallisuutensa, varmistaen samalla, että tämä toiminta pysyy laillisuuden rajoissa;

67. korostaa, että rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien kansainvälisten standardien mukaan muun kuin finanssialan on noudatettava asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia velvoitteita ja ilmoitettava epäilyttävästä toiminnasta viranomaisille;

68. pitää valitettavana, että monet lainkäyttöalueet, joita on myös EU:n alueella, eivät ole vuosiin täyttäneet FATF:n perusvaatimuksia, joiden mukaan finanssialan ulkopuoliselle välittäjäsektorille on asetettava rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevia velvoitteita, jotta voidaan torjua salaisten rakenteiden perustamista;

69. huomauttaa, että näiden ammattien itsesääntely ja valvonta eivät ole varmistaneet tehokkaasti lain noudattamista ja seuraamusten määräämistä lain rikkomisesta; pitää tässä yhteydessä myönteisenä komission ehdotusta antaa uudelle rahanpesuntorjuntaviranomaiselle valtuudet koordinoida muun kuin finanssialan valvontaa, koordinoida valvontastandardien ja -käytäntöjen vertaisarviointeja ja pyytää, että finanssialan ulkopuoliset valvojat tutkivat rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten mahdollisia rikkomisia;

70. kehottaa FATF:ää tekemään ensi tilassa horisontaalisen arvioinnin siitä, miten maat ovat panneet täytäntöön muun kuin finanssialan yrityksiin ja ammatteihin sovellettavat FATF:n normit, ja soveltamaan erityistä seurantaprosessia, kuten se teki menestyksekkäästi terrorismin rahoitusta koskevien tietojen hankintaan liittyvän aloitteen yhteydessä, jotta FATF:n vaatimusten noudattamista voidaan parantaa nopeasti maailmanlaajuisesti muilla aloilla kuin finanssialalla;

71. toistaa huolensa siitä, että nämä toimijat yhdistävät usein oikeudellisen neuvonnan, veroneuvonnan ja tilintarkastuspalvelujen tarjoamisen antaessaan neuvontaa sekä yritysasiakkaille että viranomaisille; on siksi huolissaan siitä, että veronkiertorakenteita helpottavat taloudelliset kannustimet tukevat sellaisten palveluntarjoajien toimialaa, joita voidaan käyttää myös rikollisen toiminnan tuottoon liittyvään rahanpesuun; toistaa asiasta aiemmissa päätöslauselmissaan ja suosituksissaan ([15]) esittämänsä pyynnöt ja kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita arvioimaan näihin toimijoihin sovellettavaa sääntelykehystä, jotta estetään veronkierron, verovilpin ja rahanpesun helpottajilta pääsy markkinoille; odottaa parannuksia oikeudelliseen kehykseen, kun komissio tarkistaa lakisääteistä tilintarkastusta koskevaa direktiiviä;

72. muistuttaa DAC6-direktiivin mukaisesta velvollisuudesta, että välittäjien olisi raportoitava veroviranomaisille järjestelmistä veronkiertoon vahvasti viittaavien tunnusmerkkien perusteella, erityisesti kun otetaan huomioon verolainsäädännön rakenteelliset porsaanreiät;

73. kehottaa komissiota ulottamaan DAC6-direktiivin raportointivaatimukset rajatylittäviin järjestelyihin, jotka koskevat asiakkaina olevien luonnollisten henkilöiden omaisuudenhoitoa;

74. kehottaa komissiota sisällyttämään tulevaan DAC8-direktiiviä koskevaan ehdotukseensa – muiden, verotietojen vaihtoa koskevien EU:n vaatimusten täytäntöönpanosta annettuun parlamentin päätöslauselmaan sisältyvien DAC3-direktiiviä koskevien aiempien suositusten ohella – luonnollisia henkilöitä koskevien ja usein välittäjien laatimien veropäätösten vaihdon, jotta varmistetaan, että järjestelyistä, joita varakkaat yksityishenkilöt ovat tehneet jonkin jäsenvaltion veroviranomaisten kanssa, tiedotetaan kaikille jäsenvaltioille;

75. korostaa, että oikeudellista ammattisalassapitovelvollisuutta ei voida käyttää peittelemään laittomia käytäntöjä; panee merkille Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen yhdessä tapauksessa esittämät havainnot ([16]), että asianajajan ja asiakkaan välisten suhteiden luottamuksellisuus ja oikeudellinen ammattisalassapitovelvollisuus eivät poistaneet velvollisuutta ilmoittaa epäilyistä pyrittäessä rikollisen toiminnan estämistä koskevaan oikeutettuun tavoitteeseen ja että tällainen ilmoittaminen oli tarpeen kyseisen tavoitteen saavuttamiseksi;

76. kehottaa jälleen komissiota antamaan ohjeita ammatinharjoittajien oikeudellisen salassapitovelvollisuuden periaatteen tulkinnasta ja soveltamisesta ja tekemään selvän eron perinteisen oikeudellisen neuvonnan ja rahoitusalan toimijoina toimivien juristien välille eurooppalaisten tuomioistuinten oikeuskäytännön mukaisesti;

EU:n luettelon ja veropolitiikan uudistus

77. korostaa aggressiivisen verosuunnittelun kielteisiä vaikutuksia, sillä se johtaa jäsenvaltioiden veropohjan rapautumiseen ja aiheuttaa kohtuuttoman verotaakan niille kansalaisille ja yrityksille, erityisesti pk-yrityksille, jotka noudattavat verolainsäädäntöä;

([15]) Ks. esimerkiksi 13. joulukuuta 2017 neuvostolle ja komissiolle annetun rahanpesua, veronkiertoa ja veropetoksia käsittelevän Euroopan parlamentin suosituksen 143 kohta (EUVL C 369, 11.10.2018, s. 132).

([16]) Ks. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 6. joulukuuta 2012 asiassa Michaud v. Ranska.

Torstai 21. lokakuuta 2021

78. korostaa, että verovilpin ja veronkierron sekä voitonsiirtojärjestelyjen vuoksi valtioilta ja väestöltä on jäänyt saamatta olennaisia resursseja, joilla olisi voitu edesauttaa kehitystä ja sosiaalista oikeudenmukaisuutta sekä parantaa valtion toiminnassaan tarvitsemia rahoitusvalmiuksia;

79. painottaa, että jotta komissio voisi toteuttaa veropolitiikkaa koskevat tulevat lainsäädäntöuudistukset, joita tarvitaan Pandoran papereissa esiin tulleiden kysymysten ratkaisemiseksi tehokkaasti, sen olisi selvitettävä kaikki Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, mukaan lukien 116 artikla, tarjoamat mahdollisuudet tehostaa päätöksentekoa;

80. pitää valitettavana, että EU:n luettelo, jota kutsutaan myös veroparatiiseja koskevaksi EU:n mustaksi listaksi, on pysynyt tehottomana välineenä huolimatta yhä uusista veroskandaaleista ja toimittajien ja kansalaisjärjestöjen huolestuttavista raporteista; pitää valitettavana, että jäsenvaltioiden valtiovarainministerit eivät ole vielä kantaneet omaa ja yhteistä vastuutaan veroparatiisien, offshore-yritysten ja trustien torjunnassa vaan ovat toimillaan pikemminkin vesittäneet nykyisen mustan listan;

81. pitää erityisen valitettavana, että Pandoran papereiden paljastusten jälkeen EU:n valtiovarainministerien neuvosto päätti 5. lokakuuta 2021 pitämässään kokouksessa supistaa veroparatiiseja koskevaa EU:n luetteloa ja poisti mustalta listalta Karibian saaret Anguillan ja Dominican samoin kuin Seychellit, joka mainittiin paljastuksissa ja joka edelleen noudattaa vain osittain avoimuutta ja pyynnöstä tapahtuvaa tietojenvaihtoa koskevaa kansainvälistä standardia, vaikka maailmanlaajuinen foorumi järjesti äskettäin toisen arviointikierroksen;

82. panee merkille, että kaksi kolmasosaa Pandoran papereiden pöytälaatikkoyhtiöistä sijaitsee Brittiläisillä Neitsytsaarilla, jota ei ole koskaan mainittu EU:n mustalla listalla (asiaa koskevien neuvoston päätelmien liite I) ja joka poistettiin harmaalta listalta (liite II) helmikuussa 2020;

83. toistaa johtopäätökset ja suositukset, jotka se esitti 21. tammikuuta 2021 antamassaan päätöslauselmassa EU:n veroparatiiseja koskevan luettelon uudistamisesta; kehottaa tuomaan luetteloon merkitsemisessä käytettävät kriteerit avoimemmin esiin; katsoo, että uudistus olisi toteutettava vuoden 2021 loppuun mennessä, jotta suojellaan EU:ta mahdollisilta uusilta tulonmenetyksiltä covid-19-pandemian jälkeisen elpymiskauden aikana;

84. pitää valitettavana, että neuvosto on haluton sopimaan tulevasta tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevasta avoimuuskriteeristä; kehottaa neuvostoa sopimaan tästä kriteeristä kiireellisenä asiana DAC5-direktiivin säännösten mukaisesti;

85. kehottaa jälleen lujittamaan kriteerejä ja parantamaan EU:n luetteloa koskevien sitoumusten täytäntöönpanoa, erityisesti kun on kyse oikeudenmukaisen verotuksen kriteeristä, jonka mukaan ”lainkäyttöalue ei saisi helpottaa veroparatiisirakenteita tai -järjestelyjä, joiden tarkoituksena on saada lainkäyttöalueella todellista taloudellista toimintaa vastaamatonta voittoa”; vaatii jälleen myös arvioimaan ja seuraamaan EU:ssa käytössä olevia verojärjestelyjä ja – noudattaen samoja kriteerejä kuin EU:n luettelon yhteydessä – siten uudistamaan haitallisia verokäytäntöjä koskevaa EU:n politiikkaa ja yritysverotuksen käytännesääntöjä, joista olisi tultava sitovia; kehottaa erityisesti ottamaan käyttöön taloudellisen sisällön vähimmäistason kriteerinä sille, mikä katsotaan veroparatiisiksi, asianmukaisia seuraamuksia ja osallistavan kehyksen toisen pilarin puitteissa kansainvälisesti sovitun tosiasiallisen vähimmäisverokannan sekä laajentamaan yritysverotuksen käytännesääntöjen soveltamisalaa niin, että ne kattavat etuuskohteluun oikeuttavat henkilötuloverojärjestelmät ja siten sellaiset kansalaisuuden myöntämistä koskevat erityisjärjestelmät tai toimenpiteet nopealiikkeisten varakkaiden henkilöiden ja diginomadien houkuttelemiseksi, jotka voivat johtaa merkittäviin sisämarkkinoiden vääristymiin;

86. toteaa, että kolmansien maiden sisällyttämisellä EU:n luetteloon on vain vähän välittömiä ja sitovia vaikutuksia; katsoo, että EU:n mustalle listalle sisällyttämiseen olisi liitettävä seuraamuksia, jotka toimivat tehokkaana pelotteena, ja että luettelon tarkistamisen yhteydessä olisi määrättävä seuraamusjärjestelmästä;

87. muistuttaa, että komissio arvosteli eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä joitakin jäsenvaltioita niiden verojärjestelmissä olevista puutteista, jotka helpottavat aggressiivista verosuunnittelua;

88. kehottaa komissiota tekemään ehdotuksen uudistetuista yritysverotuksen käytännesäännöistä haitallisia verokäytäntöjä koskevan EU:n politiikan uudistamisesta (käytännesääntötyöryhmän uudistaminen mukaan luettuna) 7. lokakuuta 2021 annetussa parlamentin päätöslauselmassa hiljattain esitettyjen ehdotusten innoittamana;

89. pitää myönteisenä komission aikomusta ehdottaa direktiiviä yhteisestä EU:n laajuisesta lähdeverojärjestelmästä osinko- tai korkomaksuille; korostaa, että siihen saakka kun yhteinen järjestelmä otetaan käyttöön, jäsenvaltiot voivat toteuttaa perusteltuja vastatoimenpiteitä suojellakseen veropohjaansa;

o

o o

90. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, neuvostolle, komissiolle sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen vastaiselle toimintaryhmälle.